

Radiojodbehandling 15 mCi (över 400MBq)

Man har reserverat en tid för dig till isotopavdelningen ____ / ____ 20__ kl. _____.

Princip:

Radiojodbehandlingen ges som en kapsel via munnen. En del av den radioaktiva joden söker sig till sköldkörteln, där strålningen som joden avger förstör en del av sköldkörtelvävnaden. Syftet med detta är att minska sköldkörtelns funktion. Behandlingen kan också utföras för att krympa en förstörd sköldkörtel.

Förberedelser:

- Du bör fasta fyra (4) timmar före och två (2) timmar efter behandlingen.
- Vissa matvaror och läkemedel stör jodens anhopning till sköldkörteln. Två veckor före och fyra dagar efter behandlingen bör du följa en jodfattig kost, se tabellen på sida 3.
- En del läkemedel, hostmediciner, salvor, vitaminpreparat och naturpreparat kan innehålla stora mängder jod. Ifall du använder produkter ur ovan nämnda grupper, kontrollera på bipacksedeln om produkten innehåller jod. Produkter som innehåller jod, bör undvikas enligt anvisningen i tabellen på sida 3.
- Kontraströntgenundersökningar får inte göras inom en viss tidsperiod före radiojodbehandlingen, se tabellen på sida 3.
- Behandlingen ges inte åt gravida eller ammande kvinnor. Fertila kvinnor bör göra ett graviditetstest på laboratoriet 3 dagar före behandlingen (blodprov, urinprov är inte tillräckligt tillförlitligt) . Om testet är positivt, bör detta omedelbart meddelas till isotopavdelningen.
- Du bör hålla en paus i behandlingen med sköldkörtelmedicin (dvs. tyreostatika och sköldkörtelhormonpreparat) enligt anvisningarna som din läkare inom inre medicin föreskrivit. Anvisningarna om sköldkörtelmedicinerna i tabellen på sida 3 är enbart riktvisande och inte lämpliga åt alla patienter som sådana.

Utförandet av behandlingen och föreskrifter:

Kapseln ges på isotopavdelningen.

Du bör fasta två (2) timmar efter att du fått kapseln. Efter att du fått kapseln kan du dricka en kopp med varm vätska för att påskynda upplösningen av kapseln.

I allmänhet förekommer inga biverkningar såsom illamående efter radiojodbehandlingen. Ifall du kastar upp några timmar efter behandlingen, bör du tvätta de nedsmutsade kläderna och det nersmutsade golvet med rikligt vatten. Kontakta då även isotopavdelningen.

Du bör dricka extra mycket och urinera ofta under första dygnet efter behandlingen. Tvätta händerna noggrant varje gång du urinerat och använd helst pappershanddukar för att torka händerna. Ifall det kommer urin i sängkläderna måste man omedelbart skölja dem i rikligt vatten och sedan tvätta dem skilt.

De 12 första dagarna efter behandlingen bör du begränsa närkontakten (=mindre än 2 meter avstånd) till barn (under 10 år) och gravida kvinnor till sammanlagt max. en halv timme per dygn. Detta gäller naturligtvis också då du har barnet i famnen. Under denna tid skulle det vara bra ifall någon annan skulle sköta under 2-åriga barn. Under de följande 14 dagarna (dag 12-26) bör du begränsa närkontakten till högst 3 timmar i dygnet. Ifall du arbetar inom barnvård eller matlagning, kan du behöva sjukledigt under denna period. Behovet av sjukledigt avgörs av den remitterande läkaren som också skriver intyget.

På hemfärden kan du använda allmänna transportmedel om resetiden är kortare än en timme.

Ifall du planerar på en utomlandsresa under närmaste framtid, begär ett intyg på radiojodbehandlingen från personalen på isotopavdelningen.

Om det uppstår oklarheter eller du vill fråga något, kontakta vänligen isotopavdelningen, tel. (06) 826 4374.

Tidsreserveringen måste annulleras senast en vecka innan den reserverade tiden. Vi debiterar en avgift för oannullerade undersökningstider, den fastställs i enlighet med kundavgiftslagen. Den aktuella avgiften anmäls på sjukhusets internetsidor.

Anvisningar för diet och medicinpauser i samband med radiojobehandling av sköldkörteln

Förberedelser (medicinering, näring)	Paus före behandling eller undersökning
Tyreostatika, dvs läkemedel som förhindrar sköldkörtelfunktionen: Karbimazol (t.ex. Tyrazol) Propyltiouracil (t.ex. Tiotil, Proracyl)	<u>Följ instruktionerna från läkaren som vårdar dig</u> 2 dagar 2-3 veckor
Sköldkörtelhormoner: Thyroxin (t.ex. Thyroxin, Thyrax) Trijodtyronin (t.ex. Liothyronin)	<u>Följ instruktionerna från läkaren som vårdar dig</u> Ofta lika lång tid som för läkemedel som förhindrar sköldkörtelfunktionen, dvs. 2 dagar eller 2-3 veckor. Om du inte har tyreostatika och avsikten med behandlingen är att förminska den förstörade sköldkörteln, skall medicinen innehållande thyroxin vara på paus i 4 veckor och medicinen innehållande trijodtyroninvara i 2 veckor före behandlingen.
Rytmsstörningsmedicin: Amiodaron	3 månader
Jodfattig diet	Påbörjas 2 veckor innan behandlingen och pågår 4 dagar efter behandlingen <ul style="list-style-type: none"> • undvik att äta fisk och skaldjur • undvik användandet av ägg • högst 6 dl mjölkprodukter samt några ostskivor per dag • Jodfri salt till maten (t.ex. Jozo® har en produkt som inte innehåller jod)
Läkemedel kan hindra sköldkörtelns jodintagning <ul style="list-style-type: none"> • naturpreparat • havstångspreparat (bl.a. Spirulina, Kelpasan, Kepamax) • läkemedel som innehåller jod (t.ex. Betadine) • multivitaminprodukter (t.ex. Multivita) 	4-6 veckor
OBSERVERA! Röntgenkontrastämnen <ul style="list-style-type: none"> • vattenlösliga intravenösa Kontrastmedel som innehåller jod används bl.a. i: <ul style="list-style-type: none"> • datortomografiundersökningar (CT) • coronarangiografi (kranskärlsröntgen) 	2 månader

Allmänna anvisningar för patienten som fått radiojodbehandling samt hans/hennes anhöriga

WC-besöken

För att undvika att det skvättar, utför alla dina behov sittande. Torka nedre delen med WC-papper och skölj WC-stolen. Tvätta alltid dina händer i WC-utrymmet när det är möjligt för att undvika att det radioaktiva ämnet med hjälp av de smutsiga händerna sprids till exempelvis till dörrhandtagen.

Småbarn

Stråldosen från behandlingen utgör en större risk för barn under 10 år än för äldre. Av denna orsak bör inte barn under 10 år vistas i din närhet eller i din lägenhet. Om detta inte är möjligt, bör man hålla närkontakten så liten som möjligt samt undvika beröring så långt som möjligt. Ju större avståndet mellan er är, desto mindre är risken för skador orsakade av strålningen.

Om det i din familj finns småbarn och du är tvungen att bo tillsammans med dem, betyder det att de utsätts för hälsorisker orsakade av extra strålning.

Gravida kvinnor

Stråldosen för en gravid kvinna (t.ex. partnern eller en vän/bekant) och det ofödda barnet bör hållas så låg som möjligt. Därför bör närkontakt undvikas så långt som möjligt.

Partnern och andra människor hemma

Inget hindrar direkt fysisk kontakt (kramar och samlag), men kontakten bör begränsas till ca en halv timme per dygn och det rekommenderas att ni använder kondom ca 7 dygn efter behandlingen. Det är mycket önskvärt att du sover ensam de följande 2-8 dyggen. Avståndet till andra bör nattetid vara åtminstone 2 meter, beakta även dem som sover på andra sidan väggen.

Under besök på ett par timmar behövs inga försiktighetsåtgärder, förutsatt att du håller dig på ett ca 2 meters avstånd från de andra människorna. Genom att undvika direktkontakt med andra minskar du deras stråldos. Att umgås med småbarn eller gravida är ändå inte att rekommendera.

Befruktning och graviditet

Befruktning inom 4 månader från genomgången radiojodbehandling kan förorsaka skador åt fostret.

Kvinnor: Undvik att bli gravid inom sex (6) månader från behandlingen!

Män: Spermier kan ta skada av strålningen, så du bör undvika att avla barn inom sex (6) månader från behandlingen!

Amning

Amningen måste du avsluta innan behandlingen påbörjas och du får inte återuppta amningen efter att du kommit hem.

Matkärl och bestick

Eftersom jodhalten i spott och sekret är relativt hög bör du undvika att använda samma matkärl och bestick, handdukar, sängkläder mm. Efter tvätt är de dock helt säkra. Sakerna behöver inte tvättas separat.

Färdmedel

Undvik att använda allmänna färdmedel och taxi under den första veckan. Om detta inte är möjligt, begränsa dina resor till max 2 timmar per väg. Försök dessutom att hålla avståndet mellan dig och medpassagerarna så stort som möjligt och byt plats under färden. På så sätt minskar du stråldosen som dina medresenärer utsätts för.

Att resa till Ryssland

Den ryska tullen har tagit i bruk en gräns för doshastighet (3 $\mu\text{Sv/h}$) för ämnen som passerar gränsen till Ryssland (I Finland är den genomsnittliga doshastigheten för bakgrundsstrålningen i naturen 0,1 $\mu\text{Sv/h}$). Denna gräns tillämpas även på patienter som fått radioaktiva läkemedel. Om strålningens doshastighet på ett avstånd av 1 meter från vilken som helst av patientens kroppsdelar överskrider 3 $\mu\text{Sv/h}$, betyder det att den ryska tullen kan vägra personen att passera gränsen.

Beroende på vilken dos av radioaktivt jod du fått, kan du besöka Ryssland först 1-2 veckor efter behandlingen. Ett intyg av genomgången behandling räcker inte, utan du behöver veta din doshastighet innan du far på resa. Denna kan du låta uppmäta på vår isotopavdelning.

Sociala situationer

Undvik sådana situationer där du vistas tätt tillsammans med andra under flera timmar (t.ex. bio, teater, konserter)

Vårdinrättningar

Om du hamnar på sjukhus eller en annan vårdinrättning under den tid som du bör följa begränsningarna, bör du genast meddela detta till den personal som vårdar dig.

Arbetsplatsen

Om du på din arbetsplats måste vistas i nära kontakt med andra människor, bör du försöka hålla ett avstånd på 2 meter från dem. Om detta inte är möjligt, eller om du på ditt arbete kommer i kontakt med barn under 10 år eller gravida kvinnor, måste du troligtvis bli sjukskriven. Längden på ledigheten avgörs av den läkare inom inre medicin som vårdar dig och skriver också sjukintyget.